

LR KONSTITUCINIS TEISMAS: Prezidentas šiurkščiai pažeidė Konstituciją

Prezidentas Rolandas Paksas savo veiksmais šiurkščiai pažeidė Konstituciją. Tai trečiadienį konstatavo Konstitucinis Teismas. Teismo išvadoje teigiama, kad prezidentas šiurkščiai pažeidė Konstituciją trim iš septynių nagrinėtų veiksmy.

Konstitucinis Teismas konstatavo, kad Prezidentas šiurkščiai pažeidė Konstituciją šiais veiksmais:

1. suteikęs Lietuvos Respublikos pilietybę J. Borisovui už šio suteiktą finansinę ir kitokią svarią paramą;
2. sąmoningai leidęs J. Borisovui suprasti, kad dėl jo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą ir vykdo jo pokalbių telefonu kontrolę;

3. davęs nurodymus savo patarėjui Visvaldui Račkauskui pasinaudojant tarnybine padėtimi siekti per teisėsaugos institucijas paveikti UAB "Žemaitijos keliai" vadovų ir akcininkų sprendimus dėl akcijų perleidimo R. Paksui artimiems asmenims, taip pat darydamas įtaką UAB "Žemaitijos keliai" vadovų ir akcininkų sprendimams dėl akcijų perleidimo R. Paksui artimiems asmenims. Konstitucinis Teismas nutraukė bylą dalyje, kurioje R. Paksas kaltintas žinojęs, kad neteisėtas poveikis privatiems asmenims ir privatiems ūkio subjektams daromas naudojantis jo, kaip Respublikos Prezidento, vardu, ir nesiėmė priemonių užkirsti tam kelią.

Konstitucinis Teismas taip pat nustatė, kad Prezidento R. Pakso vieši pasisakymai per susitikimus su gyventojais, kuriuose buvo neigiamai vertinama Seimo laikinosios tyrimo komisijos dėl galimų grėsmių Lietuvos nacionaliniam saugumui veikla bei jos išvados, buvo nekorektiški ir nederami valstybės vadovui. Tačiau šių Prezidento R. Pakso veiksmy Teismas nepripažino prieštaraujančiais Konstitucijai.

Konstitucinis Teismas nenustatė, kad Respublikos Prezidentas Rolandas Paksas davė neteisėtą nurodymą savo patarėjams rinkti informaciją apie asmenų privatų gyvenimą, todėl bylą šioje dalyje nutraukė. Taip pat KT negalėjo vertinti kaltinimo, kad R. Paksas nesiėmė priemonių užkirsti kelią neteisėtiems veiksmyms jo vardu, nes KT gali nagrinėti tik veiksmy, kurie gali pažeisti Konstituciją.

KT išvada yra galutinė ir neskundžiama.

Seimui Konstituciniame Teisme atstovavusio Raimondo Šukio teigimu, Konstitucinis Teismas iš esmės patvirtino pačius svarbiausius keltus kaltinimus Prezidentui. Atsižvelgdami į Konstitucinio Teismo išvadą, anot R. Šukio, kaltintojai jau ketvirtadienį ketina tartis dėl kaltinimų R. Paksui performulavimo. Tikėtina, jog bus nuspręsta kai kuriuos kaltinimus sujungti, taigi iš šešių Seimo specialiosios komisijos suformuluotų kaltinimų gali likti mažiau.

Pasak R. Šukio, Konstituciniam Teismui trečiadienį taip pat išaiškinus apkaltos Seime procedūras, kurių Seimas privalės laikytis, akivaizdu, kad apkalta Seime gali baigtis jau kitą savaitę. Nes Seimas spręš tik Prezidento nušalinimo nuo pareigų arba ne klausimą.

"Manau, kad tai iš tiesų bus dienų klausimas, nes iš esmės Seimui beliks tik balsuoti", - Eltai trečiadienį sakė R. Šukys.

Konstitucinio Teismo išvadoje atskleista apkaltos proceso konstitucinė samprata. Konstitucinis Teismas išaiškino, kad pagal Konstituciją Konstitucinis Teismas teikia išvadą, ar Respublikos

Prezidentas šiurkščiai pažeidė Konstituciją, o Seimas sprendžia, ar už tai pašalinti Respublikos Prezidentą iš pareigų.

Tai reiškia, kad Seimas negali spręsti Respublikos Prezidento pašalinimo iš pareigų už šiurkštą Konstitucijos pažeidimą klausimo, kol negavo Konstitucinio Teismo išvados, kad Respublikos Prezidentas šiurkščiai pažeidė Konstituciją.

Konstitucinis Teismas pažymėjo, kad šiurkštus Konstitucijos pažeidimas – tai teisės klausimas, todėl ar Konstitucija pažeista šiurkščiai, gali nustatyti tik Konstitucinis Teismas. Seimas, svarstydamas, ar pašalinti Respublikos Prezidentą iš pareigų, negali paneigti, pakeisti ar kvestionuoti Konstitucinio Teismo išvados, kad Respublikos Prezidentas šiurkščiai pažeidė Konstituciją.

Seimas sprendžia tik tai, ar už Konstitucinio Teismo jau nustatytą šiurkštą Konstitucijos pažeidimą pašalinti Respublikos Prezidentą iš pareigų. Išvadoje teigiama, kad apkaltos proceso metu Seime tiriami ne įrodymai, kurie pagrindžia ar paneigia, kad Respublikos Prezidentas atliko veiksmus, kuriais šiurkščiai pažeidė Konstituciją.

Seime gali vykti ginčai dėl to, pašalinti ar nepašalinti Respublikos Prezidento iš pareigų už šiurkštą Konstitucijos pažeidimą, kurį jau konstatavo Konstitucinis Teismas. Toks Konstitucijoje įtvirtintas teisinis reguliavimas yra garantija Respublikos Prezidentui, kad jam nebūtų nepagrįstai taikoma konstitucinė atsakomybė.

Konstitucinio Teismo nutarime pabrėžiama, kad apkaltos proceso metu Respublikos Prezidentas turi teisę teikti paaiškinimus ir gintis, kad nebūtų pašalintas iš pareigų.

KT išvadoje taip pat nurodoma, kad Seimas negali paneigti, pakeisti ar kvestionuoti Teismo išvadų, o apkaltos procese sprendžiama ne tai, ar asmuo šiurkščiai pažeidė Konstituciją, bet tik tai, ar už šiurkštą Konstitucijos pažeidimą pašalinti jį iš prezidento pareigų.

Be to, anot KT išaiškinimo, kai apkaltos pagrindas yra šiurkštus Konstitucijos pažeidimas, per apkaltą Seime nereikia tardymo stadijos, nereikia tirti įrodymų, kad asmuo pažeidė Konstituciją, nes KT kompetencijoje yra nustatyti, ar Konstitucijos pažeidimų būta.

Tai reiškia, kad apkaltos procesas Seime gali būti trumpas. Jį pratęsti Seimas ketina jau kitą pirmadienį ir užbaigti dar tą pačią savaitę.

Vasario 19 dieną Seimas kreipėsi į KT prašydamas pateikti išvadą, ar Seimo specialiosios tyrimo komisijos nustatyti prezidento veiksmai šiurkščiai pažeidžia Konstituciją.

Prezidentui iš viso buvo pateikti šeši kaltinimai dėl šiurkštaus Konstitucijos pažeidimo ir priesaikos sulaužymo.

Gavęs KT išvadas Seimas pirmadienį planuoja atnaujinti apkaltos procedūrą R.Paksui. Prognozuojama, kad balsavimas dėl R.Pakso nušalinimo gali įvykti jau kitą savaitę, jei R.Paksas iki to laiko pats neatsistatydins. Prezidentui nušalinti reikia ne mažiau 85 parlamentarų balsų. Seime yra 141 vieta, 4 dabar yra laisvos.

Dalis parlamentarų anksčiau yra pareiškę, kad Konstitucinio Teismo išvada nulems jų apsisprendimą balsuojant dėl Prezidento R. Pakso galimo nušalinimo. Kita vertus, kai kurie buvę R. Pakso šalininkai Seime praėjusią savaitę atvirai pripažino nusprendę balsuoti už R. Pakso nušalinimą po visus pribloškusio Prezidento sprendimo savo visuomeniniu patarėju skirti Jurijų Borisovą.

R.Paksas prezidento pareigas pradėjo eiti 2003 metų vasario 26 dieną.

2004 kovo mėn. 31 d.

Press.lt